

Eén student op drie is supergemotiveerd

Zijn er andere studenten dan blokbeesten en biërdrinkers? Welke kant kunnen leerlingen van de derde graad secundair uitgaan? Psychologe Sarah De Jaeger schetst in haar licentiaatsverhandeling het profiel van 782 universiteitsstudenten: hun studiegewoonten, hun motivatie, hun faalangst en zelfvertrouwen. Ze werpt een blik in hun asbak en in hun doos met leeggoed. Zes types studenten, exclusief in Klasse.

1. «Het kan me niets schelen»

Jan brost veel. Studeren staat bij hem onderaan het activiteitenlijstje en het zal hem worst wezen of hij slaagt of niet.. Daarom zal hij ook tijdens de examens niet veel studeren. Als hij goed presteert, geniet hij daar weinig van. Net zomin voelt hij zich kwaad of ongelukkig, als een examen tegenvalt. Als hij eens een studieplanning opstelt, wijkt hij er snel weer vanaf, want andere activiteiten hebben voorrang. Nochtans besteedt Jan niet echt veel tijd aan actieve ontspanning. Het liefst nog zit hij op café. Alcohol is populair bij studenten als Jan, maar hij heeft weinig echt goede contacten met medestudenten. Thuis kampt hij bovendien met heel wat conflicten. Jan behoort tot het type *apathische studenten*. Zij vormen 1,5 procent van de totale studentenbevolking, waarvan drie kwart jongens.

2. «Niets houdt me tegen, ik weet wat ik wil»

Erica (of was het nu Tom?) hecht veel belang aan haar studie. Ze steekt er veel tijd in, zowel tijdens het jaar als tijdens de examens, en ze weet wat ze kan. Een goed resultaat zal haar niet echt verrassen, al zal ze er wel van genieten. Omdat ze goed kan inschatten wanneer ze de leerstof beheerst, vindt ze ook voldoende tijd voor actieve ontspanning. Erica brost weinig en plant veel, maar geen enkele planning wordt haar keurslijf. Studenten als Erica zijn goed sociaal geïntegreerd en hebben thuis weinig conflicten. Ze voelen zich heel goed in hun vel, gebruiken weinig medicatie en hebben weinig behoefte aan sigaretten, alcohol of stimulerende dranken. Van een slechte prestatie zit Erica niet lang in de put. Het motiveert haar om het de

volgende keer beter te doen. Zoals bijna 32 procent van alle studenten en bijna evenveel jongens als meisjes is Erica een *optimaal gemotiveerde student*.

3. «Er valt toch niets aan te doen»

Studeren is bijzonder belangrijk voor Titia. Dat valt niet zozeer af te leiden uit de vele uren dat ze studeert, maar uit de rist negatieve emoties die ze ervaart na een slechte prestatie. Ze weet haar eigen kunnen maar moeilijk in te schatten en denkt daar meestal negatief over. Hierdoor kan een goede prestatie haar compleet verrassen. Ze schrijft die niet toe aan zichzelf, maar bijvoorbeeld aan het toeval. Haar faalangst wordt daarom zo groot dat ze veel uitstelt en tamelijk veel pillen slikt: slaapmiddelen, pijnstillers of kalmeermiddelen. Studenten als Titia roken gemakkelijk. Aan actieve ontspanning besteedt ze weinig tijd en ze voelt zich zelden echt goed in haar vel. Als haar studieresultaten tegenvallen, voelt ze zich schuldig en maakt ze zich ook kwaad op anderen. Tegenvallers motiveren haar niet om het de volgende keer beter te doen. Slechts 3,2 procent van alle studenten is *passief faalangstig*, zoals Titia, maar in niet minder dan 88 procent van de gevallen gaat het om meisjes.

4. «Dat heb ik goed voor mekaar gebracht, niet?»

Uren per dag studeert ze. Voor Kathleen is studeren een prioriteit. Maar veel vertrouwen in haar eigen capaciteiten heeft ze niet en ze is bang om te falen. Daardoor vindt ze maar moeilijk een evenwicht tussen haar studie en actieve ontspanning. Ze klampt zich aan haar planning vast en maakt zelden plaats voor andere activiteiten. Eigen comfort vindt Kathleen niet belangrijk. Alcohol drinkt ze niet, maar pepdranken als cola of koffie gaan grif op. Kathleen slikt ook slaap- of kalmeermiddelen, of pijnstillers. Ze voelt zich daarom niet echt goed in haar vel. Tijdens de examens ervaart ze veel negatieve emoties. Nochtans kan ze van een goed resultaat genieten, vaak voelt ze zich ook opgelucht en verrast. Maar als het misloopt, moeten anderen het ontgelden. Kathleen is *actief faalangstig*, net als bijna 22 procent van alle studenten, waarvan 79 procent meisjes.

Sig
naal

Wiskunde in het Esperanto?

NEDERLAND

Biologie in twee talen

Dit schooljaar volgen driehonderd leerlingen van het Lorentz College in Arnhem de lessen biologie en geschiedenis in het Engels. Ook de meeste andere vakken worden in het Nederlands en het Engels aangeboden. Daarmee is het Lorentz College een van de 33 scholen in Nederland die tweetalig onderwijs verzorgen. Het college doet dit nu voor het derde jaar. De leerlingen leggen het eindexamen af in het Nederlands. Daarnaast krijgen ze een examen in het Engels. Wie daarin slaagt, krijgt een internationaal erkend certificaat. Ondanks de extra belasting die deze taalcombinatie met zich meebrengt, zijn de leerlingen enthousiast. Vorig jaar slaagden ze allemaal. Aan het Lorentz College is een *International School* verbonden, waar zo'n honderd leerlingen zich voorbereiden op een volledig Engelstalig examen. Hun ouders verblijven veel in het buitenland of komen er vandaan. Het college beschikt daarom over veel leerkrachten die de Engelse taal van huis uit spreken.

Dan Van Herpe (Vlaamse Esperantobond) juicht deze verengelsing niet toe: «Een etnische taal als eenheidstaal aanvaarden, is een aanfluiting van het democratisch principe dat alle talen, culturen en burgers gelijkwaardig zijn. Het leidt tot een dubbele discriminatie: enerzijds zijn er de duurdere opleiding uitsluitend 'voor leerlingen die wat extra's aankunnen', anderzijds worden de *native speakers* bevoordeeld, waardoor de maatschappij opgedeeld wordt in eerste- en tweederangsburgers. Dat is discriminatie. De enige manier om het Angelsaksisch taalkundig-cultureel imperialisme de wind uit de zeilen te nemen, is een democratisch alternatief aanbieden: een neutrale, eenvoudige taal die voor iedereen aanvaardbaar en haalbaar is. Een plantaal, zoals Esperanto, voldoet als enige aan deze voorwaarden.» Moet Engels dan plaats maken voor Esperanto? «Nee», zegt Van Herpe. «Beiden kunnen perfect naast elkaar fungeren, zoals de 'Akademio Internacia de la Sciencoj' aantoonde. Daar is Esperanto één van de officiële én werktalen naast Engels, Frans, het Duits en het Italiaans.»

www.esperanto.be De website van de Esperantobond

www.ais-sanmarino.org Esperanto als officiële werktaal in de wetenschap

5. «Eerst nog een pint»

Voor Hans is studeren niet het belangrijkste in het leven en dus steekt hij er weinig tijd in. Toch slaat hij zich er meestal, met een minimum aan inspanning, doorheen. Angst om te falen heeft hij evenmin en dus neemt hij geen medicatie. Zijn zelfvertrouwen is zo groot dat hij geregeld brost en geen planning inbouwt. Eigen comfort of ontspanning zouden hem daar toch van doen afwijken. Hans is niet vies van een sigaret en alcohol drinken past bij zijn joie-de-vivre. Studenten als Hans voelen zich goed in hun vel, maar thuis botst het soms. Als Hans goed presteert, springt hij geen gat in het plafond. Vallen de prestaties tegen, dan komen er ook maar weinig negatieve gevoelens boven. *Pragmatische studenten*, zoals Hans, vertegenwoordigen bijna 15 procent van het studentenvolkje. 68 procent daarvan zijn jongens.

6. «Klinkt het niet, dan botst het»

Gulan vindt haar studie belangrijk, maar laat er niet alles voor vallen. Tijdens het academiejaar besteedt ze vrij weinig aandacht aan haar studie. Ze plant weinig en durft geregeld brossen. Tegen alcohol, sigaretten en pepdranken zegt ze niet nee, en ze ligt goed in de groep. Tijdens de examens studeert Gulan meer. Veel faalangst heeft ze niet en ze gebruikt weinig medicatie. Als een examen mee- of tegenvalt, reageert Gulan gematigd, ze kent geen hoge pieken of diepe dalen. Gulan is, zoals meer dan 27 procent van haar collega's, een modaal student. Ook hier zijn de meisjes met 61 procent in de meerderheid.

Een studententypologie op basis van prestatie-motivatie en faalangst, licentiaatverhandeling van Sarah De Jaeger. Dit onderzoek kwam tot stand vanuit het Centrum voor Motivatiepsychologie - Katholieke Universiteit Leuven - Tiensestraat 102 - 3000 Leuven, onder promotie van prof. W. Lens en prof. E. Depreeuw. Voor de volledige studie waendt u zich tot prof. Eric Depreeuw - Vrijheidslaan 17 - 1081 Brussel - tel. 02 412 43 65 - eric.depreeuw@kubruksel.ac.be

TAALUNIE ONDERWIJSPRIJS

Vijf Vlaamse leraars in de prijzen

Hoe kan ik mijn leerlingen beter leren luisteren en spreken in een discussie, een presentatie, een vergadering, een gesprek met de directeur? Die vraag stelden duizenden leerkrachten Nederlands zich toen begin jaren 90 de leerplannen voor het vak veranderden. Mondelinge taalvaardigheid moest veel meer aandacht krijgen. «We kregen zoveel vragen naar ondersteuning dat we een werkgroep Spreken en Luisteren oprichtten», klinkt het bij de Diocesane Pedagogische Begeleidingsdienst van Brugge. In acht jaar tijd bouwden vijf leerkrachten voor de zes leerjaren van het secundair onderwijs een complete leerlijn rond spreken en luisteren uit, geheel volgens eindtermen en leerplan. Ze ontwierpen lesmateriaal voor 30 uren per leerjaar en lieten het uittesten door andere leraars, via nascholing. «We kregen bijzonder veel feedback », zegt leraar Jan Bonne. «Veel leerkrachten zien nu ook de meerwaarde in van dit vaardigheidsonderwijs. Hoewel zij vinden dat hun lessen nu meer voorbereidingstijd kosten, zijn ze enthousiast. Ze durven ook zelf voortbouwen op het lesmateriaal en het aanpassen aan het kennen en kunnen van hun eigen leerlingen.» De vijf leerkrachten deden al dat werk vrijwillig. Het concept en de brede impact van het project volstonden voor de Nederlandse Taalunie om hen te bekronen met de Taalunie Onderwijsprijs 2002, goed voor 8 000 euro. Eervolle vermeldingen waren er voor het Sint-Ritacollege in Kontich (project zelfstandig leren), het Bredero College van Amsterdam (vertelproject) en het Pallas Athenecollege in Ede (project Wereldklas). Ook vorig jaar won een Vlaams project de Onderwijsprijs. Volgend schooljaar is opnieuw het basisonderwijs aan de beurt. www.onderwijsprijs.nl (een beschrijving van de genomineerde en bekroonde projecten) www.sip.be/dpb/nederlands (het nascholingsproject Spreken en Luisteren)

Vooraf meisjes hebben last van faalangst

Webtips

1. Europese links

Uw lespraktijk, samenwerking, bronnen, training en een virtueel magazine. Dat is het aanbod van een nieuwe portaalsite van en voor leerkrachten in de verschillende Europese lidstaten. Die wil vernieuwende leerkrachten helpen om grote en kleine projecten uit te wisselen: van groene scholen over cartoonontstellingen tot de constructie van digitale torens. www.eschoolnet.org

2. Cultuurlinks

Meer dan duizend links naar de websites van bekende en minder bekende theatergroepen, literaire magazines of culturele centra vindt u bij Cultuurlink: muziek, podiumkunsten, beeldende kunst, literatuur enz., maar ook nieuwe media, juwelen, culinair... Onder elke rubriek vindt u bovendien specifieke links voor jongeren. Aan deze open databank kan u hyperlinks toevoegen die u zelf interessant vindt. Klik ook *X-posure* aan, een elektronisch platform waarop kunstenaars gratis hun werk plaatsen. www.cultuurlink.be

3. Kernenergie

Kernkracht wordt afgebouwd in België, maar tot nader order blijft het de grootste energiebron van ons land. Wat is dat eigenlijk, kernenergie? Hoe werkt een kerncentrale precies? Wat zijn de veiligheidsnormen? U vindt het allemaal vlot leesbaar en geïllustreerd op de website van de Belgische nucleaire controleorganisatie AVN (Association Vinçotte Nucléaire) www.avn.be

IDEE

Fruitconserven

In Devon, Groot-Brittannië, krijgen lagereschoolkinderen vanaf deze maand gratis fruitstap bij hun middagmaal. Op die manier willen scholen de concentratiedip bestrijden die hun leerlingen ervaren na de lunch. De maatregel volgt op de bevindingen van onderzoekers van de University of London. Die stellen vast dat leerlingen zich naarmate de dag vordert minder kunnen concentreren, doordat ze uitgedroogd raken. www.co.uk.tes

Het antwoord

«Ik hoor de laatste tijd veel spreken over hoogbegaafde kinderen. Hoe kan je die herkennen in de klas?»

Twee kinderen op vijftig zijn hoogbegaafd. Ze combineren hoge intellectuele capaciteiten (IQ hoger dan 130) met een opvallend doorzettingsvermogen om taken te volbrengen en een hoge dosis creativiteit om problemen op te lossen of te bedenken. Hoogbegaafde kinderen vallen onder meer op als volgt:

- ✘ ze maken vroegtijdig gebruik van symbolen: spreken, lezen, schrijven, rekenen;
- ✘ ze hebben een heel goed geheugen en kunnen goed gebruik maken van informatie;
- ✘ ze kunnen snel denken en gebruiken vaak meer tijd voor planning, maar minder voor uitvoering;
- ✘ ze kunnen goed problemen oplossen en onderkennen snel wat essentieel is en wat bijkomstig;
- ✘ ze zijn flexibel in denken, leren en handelen, en zien alternatieven;
- ✘ ze hebben een voorkeur voor complexiteit; ze maken een eenvoudig spel ingewikkeld, waardoor het interessanter wordt;
- ✘ indien nodig kunnen ze lange tijd geconcentreerd werken;
- ✘ ze geven blijk van vroegtijdige zelfsturing en hebben een voorkeur voor een 'eigen manier' van handelen.

Meer zekerheid over het realiseren van een hoog prestatieniveau krijgt u pas als de goede prestaties zich over de jaren heen voortzetten.

Deze en meer informatie vindt u op www.plato.caiw.nl. Een andere nuttige site is www.mensa.be. En u kan ook terecht bij BEKINA, de vereniging voor BEgaafde KInderen en Adolescenten. Bekina - Papenackerstraat 14 - 3570 Alken tel. 011 31 12 49 of Minister Tacklaan 23 - 8500 Kortrijk - tel. 056 22 66 85.